

Hemnes kommune

Kommuneplanens samfunnsdel 2013 - 2025

Vedtatt 12.09.2013

Hemnes - skaperglede mellom smul sjø og evig snø

Innholdsfortegnelse

Innledning	4
Visjon	5
Gjennomgående verdier	5
Hovedmål	7
Hovedmål 1	8
Hovedmål 2	10
Hovedmål 3	13
Hovedmål 4	15
Hovedmål 5	18

Innledning

Hemnes kommune presenterer her sin samfunnsdel av kommuneplanen. Dette er 2. generasjon av kommuneplanens samfunnsdel i Hemnes. Den første ble vedtatt i 1999 og skulle virke ut 2011-

Kommuneplanens samfunnsdel er pålagt og forankret i plan- og bygningsloven. Allerede i lovens formålparagraf er det slått fast at planleggingen skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver. I lys av dette har både fylkeskommunen og fylkesmannen utarbeidet sine forventninger til kommunens planlegging. Dette ligger til grunn for planen

Lovens formålparagraf gir dessuten krav til åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning i planleggingen. Planen skal også ivareta universell utforming, barns oppvekstvilkår og estetisk utforming.

Planarbeidet og planen tar etter beste evne hensyn til dette.

Elevbedrift ved Finneidfjord skole

Visjon

Hemnes - skaper glede mellom smul sjø og evig snø

Hemnesværingene er stolte av kommunens beliggenhet mellom fjord og NordNorges høyeste fjell. Ved å gi rom og næring til befolkningens skapende evner skal vi sette Hemnes på verdenskartet og bli minst 5000 innbyggere innen 2025.

Gjennomgående verdier

Kommunestyret vedtok 04.10.2012 sin planstrategi som definerer hovedutfordringene for kommunen fram til 2025. I kommuneplanens samfunnsdel presenteres hoved- og delmål for løsning av disse utfordringene, med strategier for hvordan målene kan nås.

For å oppnå målene skal følgende gjennomgående verdier legges til grunn:

Mestring-felleskap, medvirkning-kommunikasjon, samhandling, kunnskap og ressursstyring

De gjennomgående verdiene er vesentlige verktøy for løsning av de fleste utfordringene kommunen har. De er også et bevisst verdi- og veivalg i forhold til å løse utfordringene.

1 Mestring - fellesskap

For Hemnes kommune blir det svært viktig å utforme tjenester som støtter innbyggerne i å mestre utfordringene i deres liv. I framtida blir det enda viktigere at menneskene gjør sine valg og styrer sine liv selv. Dette omfatter alle livets faser fra vugge til grav. Det angår særlig oppvekstvilkår og helse - der mestring og fellesskap henger nøye sammen. Mestring er også viktig i arbeidslivet. Det handler ofte om at arbeidstakerne verdsettes gjennom sine ferdigheter. Frivillig medvirkning og innsats er en viktig fellesskapsarena.

2 Medvirkning - kommunikasjon

Samfunnet bærer preg av å være planlagt i alle ledd. I kommunen foregår det hele tiden møter mellom tjenesteyter og tjenestemottaker. I planleggingen skapes det forventninger til tjenestenes omfang og kvalitet. Hemnes kommune skal etterstrebe at tjenestene planlegges og utføres i samarbeid med brukerne, og at brukerne får si sin mening om de tjenestene de mottar. I medvirkningen er det viktig at forventningene til tjenestenes omfang og kvalitet klargjøres og kommuniseres. Evnen til å lykkes er sterkt knyttet til kommunens evne til å kommunisere.

3 Samhandling

Samhandling skjer i mange dimensjoner; internt i kommunen som bedrift, i lokalsamfunnet, og mellom kommunen og omverdenen. Kommunen er en stor bedrift og god tjenesteproduksjon er helt avhengig av god samhandling. I lokalsamfunnet er det viktig at innbyggerne har gode sosiale nettverk, og at felles ressurser utnyttes effektivt av kommune, bedrifter og frivillighet.

4 Kunnskap

God og bred kompetanse er en viktig forutsetning for å mestre de utfordringene som møter oss i årene fremover – både hos kommune, befolkning og næringsliv. Dette vil stille store krav til rekruttering og utvikling av arbeidskraften, både i privat og offentlig sektor i Hemnes kommune.

5 Ressursstyring

Kommunen lever i et dynamisk samfunn med stadige endringer som også får konsekvenser for kommunens organisasjon og tjenesteproduksjon. Alderssammensetning og andre behovsstyrende faktorer er i stadig endring. Kommunale anlegg eldes og slites. Kommunalt ansatte eldes og nye kommer til. Teknologiske nyvinninger gir muligheter i alle sektorer. Kommunen må evne å styre sine ressurser, slik at omfang og kvalitet på de kommunale tjenester er i stadig utvikling.

Det er også nødvendig at Hemnes kommune gjør nødvendige prioriteringer som sikrer en bærekraftig økonomi. Dette gir frihet til å iverksette nye tiltak både på drift og investering

Kommunen må evne å styre sine ressurser og nyskapingsevner.

Hovedmål

- 1: I 2025 er Hemnes en attraktiv bostedskommune i sentrum på Helgeland, med minst 5000 innbyggere
- 2: I 2025 er Hemnes kjent som en kommune med ekstra gode oppvekstvilkår
- 3: I 2025 har Hemnes et konkurransedyktig næringsliv og er en attraktiv kommune for arbeidstakere og bedrifter på Helgeland
- 4: I 2025 er Hemnes en bærekraftig kommune der det er lett å leve sunt og harmonisk
- 5: I 2025 er Hemnes en foregangskommune når det gjelder samspill og samarbeid

Utsikt fra Bjerka II boligfelt

Hovedmål 1: I 2025 er Hemnes en attraktiv bostedskommune i sentrum på Helgeland, med minst 5000 innbyggere

Hemnes kommune har satt seg som mål å øke fra dagens 4600 til 5000 innbyggere i 2025. Dette tilsvarer den høyeste prognosen fra SSB. En illustrasjon av dette målet er at hvis Hemnes i 2013 hadde like mange innbyggere som per bolig som Rana, ville innbyggertallet allerede vært 5000.

Økning i folketallet vil skje delvis ved at enesholdninger i eksisterende boliger erstattes av familier og ved at nye husholdninger etableres i nye boliger. Det er derfor vanskelig å forutsi hvor stort areal som trengs for å nå målet, men et maksimum kan settes til 100 boliger.

Dagens reguleringsplaner for tettstedene omfatter nærmere 100 ledige eneboligtomter, men de fleste er svært lite attraktive. Kommundelplanene for tettstedene klargjør for enda flere tomter på attraktive steder. Hemnes kommune har derfor et planverk med potensial for boligbygging som samsvarer godt med målsettingen.

Når det gjelder sentrumsutvikling er det Korgen som har jordbruksareal tett inntil sentrum. Dette arealet er under press, blant annet i forhold til framtidig E6 - korridor, og eventuell omdisponering til utbyggingsformål må avklares i egne planprosesser. For Bjerka er det aktuelt med samme avklaring for å ta i bruk et større sjøareal til sentrumsformål.

Kommunen skal blant annet satse på at flere barnefamilier bosetter seg i Hemnes. For å kunne være med i folks vurdering av bostedskommune, er det viktig at Hemnes er synlig, og at vi er kjent for å være dyktige på de tingene som veier tungt ved valg av bosted. For vår målgruppe, er gode oppvekstvilkår og høy kvalitet i grunnskolen veldig viktig.

Gode oppvekstvilkår, attraktive tomter og gode forhold for næringsetablering og drift er sentrale suksessfaktorer.

1.1 Kommunens sentrale beliggenhet på Helgeland skal utnyttes

- Legge til rette for at kommunen skal styrke sin stilling som bosettings- og pendlerkommune – i hjertet av Helgeland.
- Aktivt utnytte kommunens geografiske beliggenhet på Helgeland med markedsføring av tilgjengelige næringsarealer og service til næringslivet.
- Kommunens omdømme skal forbedres og utvikles gjennom målrettet og langsiktig arbeid.
- Hemnes er kommunen på Helgeland der du kan leve det «gode liv», og der du kan nå alt innen rimelig tid.

1.2 Kommunens vekst skal sikres gjennom bærekraftig og offensiv arealplanlegging

- Boligpolitisk handlingsplan evalueres og eventuelt revideres årlig – sentrale stikkord er: attraktive og byggeklare tomter, nært og aktivt samarbeid med mulige utbyggere, sikre at boligbyggingen ivaretar ulike behov i befolkningen.
- Kommunedelplanene for kommunens fem tettsteder skal prioriteres og revideres som sentrale verktøy for videre vekst og utvikling.
- Kommunen skal verdsette formgivning og estetikk ved utforming av bygninger og uterom bl.a. ved å belyse dette ved saksbehandling av planer og tiltak.

Utsikt over Korgen fra Klubben

Elever fra Hemnes sentralskole på tur i Okstindmassivet

Hovedmål 2: I 2025 er Hemnes kjent som en kommune med ekstra gode oppvekstvilkår

Hemnes skal bli den beste oppvekstkommunen på Helgeland. Vi har som målsetting at når navnet Hemnes blir nevnt, så skal det forbindes med de beste oppvekstvilkårene.

Den gode oppvekstkommunen er oppmerksom på de ulike grupperes behov, og vil i sin planlegging og virksomhet forsøke å legge til rette for å dekke viktige behov på en god og inkluderende måte.

I oppvekstkommunen er begrep som respekt, toleranse og samhandling sentrale. Kommunestyret skal alltid lytte til til barn og unges interesser.

2.1 Barnehagene skal være en av ungenes læringsarenaer og bidra vesentlig til at ungene i Hemnes får verdens beste start på livet

- Barnehagene skal være brukervennlige og ha god brukertilgjengelighet.
- Barnehagene skal ha inkludering som et sentralt arbeidsmål. Alle unger i barnehagene skal behandles ut fra sine egne forutsetninger.
- Barnehagene skal være helsefremmende.
- Barnehagen skal stimulere til kreativitet.
- Det skal være en målrettet satsing på barnehagene som læringsarena der det legges et godt fundament for senere læring i skolen for alle barn, uavhengig av sosial bakgrunn. Dette skal sikres gjennom kvasifisert personell med mangfoldig kunnskap.

2.2 Skolene i Hemnes skal skape gode læringsresultat gjennom god undervisning, trygghet og godt læringsmiljø

- Kunnskap og gode resultat i skolen sikres gjennom satsing på og utvikling av gode lærerkrefter.
- Kontinuerlig utvikling av undervisningen skal være i fokus.
- Skolene skal være helsefremmende.
- Skolen skal stimulere til kreativitet.
- Skolen skal ha inkludering som et sentralt arbeidsmål. Alle elevene skal ha opplæring tilpasset sine egne forutsetninger.
- Skolen skal gi elevene best mulig grunnlag for gjennomføring av videregående skole.

2.3 Barn og ungdom skal oppleve trygghet og mulighet for vekst og utvikling i hjem, barnehage, skole og fritid

- Oppvekstkommunen Hemnes skal målrettet stimulere til vekst og utvikling for barn og ungdom med ulik livssituasjon og funksjonsnivå.
- Gode oppvekstvilkår forutsetter god standard på, og godt samarbeid mellom de ulike kommunale tjenestene som: jordmortjeneste, helsestasjon, barnevern, barnehage, skole, kultur og fritid.
- Bidra til at voksne tar ansvar i møtet med barn og unge.
- Gi barn og unge god oppfølging i barndommen og i overgang til ungdoms- og voksenliv.

- Styrke foreldre som trenger og ønsker det, slik at så mange barn som mulig opplever hjemmet som den viktigste arena for omsorg og oppvekst.

2.4 Hemnes skal ha målrettet innsats, og et sterkt fokus på å utvikle seg videre som en idretts-, kultur- og fritidskommune

- Idrett og kultur skaper identitet, mestring og fellesskap - dette er grunnleggende i kommunens kultursatsing.
- Kulturskolen i Hemnes skal ha et tilbud med ulike uttrykk og god bredde.
- Frivillige lag og organisasjoner beriker og styrker kommunen. Kommunen skal være en god samarbeidspartner og tilrettelegger for denne sektoren.
- Med minst 5000 hemnesværing, og en fager og unik natur mellom «smul sjø og evig snø», skal kommunen utvikles videre som en fantastisk kommune å bo og oppholde seg i.
- Festivalkommunen Hemnes skal videreutvikles.

Bjerka skole på tur med Gjertrud

Nortura på Bjerka

Hovedmål 3: I 2025 har Hemnes et konkurransedyktig næringsliv og er en attraktiv kommune for arbeidstakere og bedrifter på Helgeland

Omtrent halvparten av bedriftene i Hemnes er registrert etter 01.01 2000. Dette viser at bedriftslivet har stor utskifting og at det er viktig å legge til rette for nyetableringer. Næringsarbeidet skal derfor ha høy prioritet for å øke verdiskapingen og sikre arbeidsplasser til befolkningen. Dette skjer i en situasjon der den internasjonale konkurransen og kravene til formgivning og kvalitet stadig øker.

Dagens bedriftseiere skal være viktige partnere i kommunens næringsarbeid. En næringsforening kan fylle denne partnerrollen på en god måte.

3.1 Hemnes kommune skal være en relevant støttespiller og ressurs for etablerere og etablert næringsliv

- Hemnes kommune skal være imøtekommende overfor forespørslers og ha eller formidle kompetanse som etterspørres av etablerere og etablert næringsliv.
- Hemnes kommune skal kunne stille med økonomiske ressurser til bedriftsetableringer og utvikling av etablert næringsliv.
- Hemnes kommune skal bidra til å skape og styrke samhandlingsarenaer mellom næringsaktører, kommunen og andre aktuelle aktører.
- Hemnes kommunes arealplaner skal være oppdaterte, og det skal legges til rette for at næringsområder med god infrastruktur er tilgjengelige.

- Hemnes kommune skal arbeide for at næringsdrivende har effektive og trygge transportløsninger i regionen og internt i kommunen.

3.2 Den næringspolitiske handlingsplanen skal evalueres årlig

- Landbrukets stilling i kommunen må opprettholdes og videreutvikles.
- Barn og unge skal få en god innføring i etablerer- og gründervirksomhet og stimuleres til selvstendig og kreativ tenking for slik å legge grunnlaget for mange nyetableringer på sikt.
- Kulturbaserte næringer skal ha tilbud om full integrering i det løpende næringsarbeidet for å utvikle nye og spennende arbeidsplasser innenfor kreativ virksomhet.
- Hemnes kommune skal legge til rette for at næringslivet i Hemnes videreutvikles og styrkes også ved at frivillige organisasjoner og personer inviteres til å bidra med sin kompetanse og ressurser.
- Hemnes sentrale plassering på Helgeland skal utnyttes i kommunens næringspolitiske satsing.

Hogst på Reinåmoen

Barn med høne i Sørfjellet gårds- og friluftsbarnhage

Hovedmål 4: I 2025 er Hemnes en bærekraftig kommune der det er lett å leve sunt og harmonisk

Hemnes kommunes viktigste ressurs er en befolkning med god helse – skaper vi helse, skaper vi velferd. Satsing på folkehelsearbeid er derfor en grunnleggende investering for et godt liv i en bærekraftig kommune.

Hemnesværingene lever lenge - og en aktiv og trygg aldring handler om eldre mennesker som en ressurs som krever tilrettelegging for deltakelse og medvirkning. En politikk for aktiv og trygg aldring må omfatte både å stimulere til inkludering og mestring, å forebygge uhell, skade og helseplager og å følge opp hjelpebehov.

Folkehelseprofilen forteller at Hemnes særlig har utfordringer innen psykisk helse som ofte er knyttet til nakke/ skulder/ rygg. Hemnes har også et stort antall barn på barnevernstiltak. Hyppigheten av hjerte/ kar - sykdommer og kreft er under gjennomsnittet.

Den gjennomsnittlige innbygger i Hemnes har lav lønn, lav utdanning og høy alder. Forskning forteller at dette gir høye folkehelseutfordringer og kan dermed forklare folkehelseprofilen. Hemnes kommune mener det kan gjøres mye med utfordringene og det er en av grunnene til at oppvekstvilkår prioriteres så sterkt i planen

Den andre siden av det bærekraftige samfunnet er at areal- og ressursforvaltningen overensstemmer med langsiktige krav. Naturen i Hemnes skal overlates de kommende generasjoner i minst like god stand som nåværende generasjon fikk den overlatt. Det

innbefatter at naturen forvaltes med grunnlag i kunnskap, at naturinngrep gjøres med omtanke, at arealbruken er robust i forhold til naturlige risikofaktorer og at transportplanlegging og trafiksikkerhet vies stor oppmerksomhet.

4.1 Hemnes kommune skal øke innsatsen i folkehelsearbeidet

- Bygge opp kompetanse for å ivareta folkehelse på tvers av sektorer og for kunnskap om folkehelse.
- Satse på forebyggende arbeid og tidlig intervensjon ved å videreutvikle helsestasjons- og skolehelsetjenesten.
- Satse på frisklivstilbud og lærings- og mestringstilbud.
- Forebygge at ungdom faller utenfor utdanning og arbeidsliv.
- Invitere til dialog om hvordan frivillige organisasjoner og enkeltpersoner kan bli enda viktigere samarbeidspartner i folkehelsearbeidet.
- Være aktiv for å utvikle botilbud som er godt tilpasset innbyggere i forskjellige livsfaser.
- Sikre høy kvalitet i barnevernet gjennom interkommunalt samarbeid, kunnskaps- og kompetanseutvikling, og god samhandling mellom barneverntjenesten, skolene, barnehagene og helsestasjonen.

4.2 Hemnes kommune skal ha en helse- og omsorgstjeneste i tråd med målene i samhandlingsreformen

- Kunnskap og gode tjenester sikres gjennom å øke kompetansen og rekrutteringen.
- Kontinuerlig utvikling av tjenestene skal sikres gjennom godt tverrfaglig kommunalt og interkommunalt samarbeid.
- Helse- og omsorgstjenesten skal planlegges og utføres i samarbeid med brukerne og tilpasses den enkeltes forutsetninger.
- Helse- og omsorgstjenesten skal i økende grad ha fokus på mestring og aktivitet og være helsefremmende.
- Helse- og omsorgstjenesten skal legge til rette for en verdig avslutning av livet.

4.3 Tettstedene skal ha en utforming som fremmer livskvalitet og helse

- Planlegge bebyggelsen slik at bomiljøene sikres gode forhold.
- Videreutvikle transportsystemene med god kollektivtransport og gode gang-, sykkel- og turveger.
- Sikre arealer til idrett, friområder og sosiale møteplasser.

4.4 Hemnes skal ha en bærekraftig forvaltning av naturmiljø og areal

- Sikre langsiktig forvaltning der hensynet til matproduserende areal, naturmangfold, allmennhetens interesser og brukerinteresser ivaretas.
- Bidra til å forvalte arealressursene slik at vi sikrer langsiktige samfunnsinteresser knyttet til næringsutvikling, jordvern, kulturlandskap og historiske verdier.
- Hemnes kommune skal jobbe aktivt for å få ned energiforbruket.
- Overordnede arealplaner skal inneholde klima- og energivurderinger.

4.5 Kommunens ulike områder skal være godt tilrettelagt for mangfoldet i kommunen

- Ta vare på kommunens kulturelle og historiske tradisjoner og mangfold.
- Hemnes kommune skal ha en bevisst og målrettet satsing på inkludering og trivsel for alle.
- Utvikle samarbeid med innbyggere, næringsliv, nærmiljøutvalg og frivillige organisasjoner, samt utvikle attraktive og ryddige sentrumsområder.
- Uteområder og kommunal bygningsmasse skal være utformet etter prinsippene om universell utforming.

4.6 Hemnes skal ha god beredskap når det gjelder samfunnssikkerhet

- Kommunen skal ha en oppdatert beredskapsplan som ivaretar samfunnssikkerheten på en tilfredsstillende måte.
- Samarbeide med private og offentlige aktører for å kartlegge, følge opp kartlagt risiko, forebygge og begrense uønskede hendelser.
- Utvikle og sikre det regionale samarbeidet når det gjelder samfunnssikkerhet.

4.7 Hemnes skal ha en bærekraftig økonomi som gir frihet til å iverksette nye tiltak både på drift og investering

- Hemnes kommune skal ha et driftsnivå som gir rom for utbygging og vekst. Netto driftsresultat i kommunens regnskap skal årlig være minst 3%.
- Strukturene i Hemnes kommune må forenkles for å sikre en økonomisk bærekraftig drift og best mulig kvalitet i tjenestetilbudet

Hemnes skolemusikk

Hovedmål 5: I 2025 er Hemnes en foregangskommune når det gjelder samspill og samarbeid

De framtidige utfordringene med å skaffe arbeidstakere og innbyggere til å løse samfunnets oppgaver, gjør det nødvendig å tenke at bedre samspill mellom offentlig, privat og frivillig sektor skal bidra til å løse samfunnsoppgaver på en enda bedre måte. Nøkler for å utløse dette ligger i god organisering og dyktig ledelse.

I Hemnes er ideelle og frivillige organisasjoner en stor bidragsyter. Av det mest synlige er idretten, festivalene og arrangement av ulik art. Denne innsatsen bygger velferd og mestring i befolkningen. Hemnes kommune skal arbeide for å øke den frivillige innsatsen.

5.1 Barn og unge er opptatt av miljøspørsmål og deltar aktivt i utviklingen av Hemnessamfunnet

- Synliggjøre barn og unges behov i forhold til arealpolitikk og sosial infrastruktur.
- Inspirere og motivere barn og unge til aktiv medvirkning i demokrati og samfunnsdebatt, blant annet gjennom ungdomsrådet.

5.2 Hemnes kommune skal være en god og attraktiv arbeidsgiver

- Videreutvikle kommunen som en robust og fleksibel organisasjon, som legger vekt på medarbeidernes kompetanse og omstillingsevne – Hemnes skal være i stadig utvikling.
- Kommunen som arbeidsgiver skal involvere, utfordre, støtte og stille krav.
- Utvikle strategier som gjør Hemnes kommune til en foretrukket arbeidsgiver, med kompetent og tydelig ledelse.
- Tverrfaglig samhandling skal være et kjennetegn på Hemnes kommune, og et middel til å nå best mulig ressursutnyttelse og tjenesteproduksjon.

5.3 Befolkningens forventninger til kvalitet og omfang av kommunale tjenester skal avklares på en god og tydelig måte

- Konsekvenser av politiske vedtak som angår tjenestetilbud, skal være utredet og tydelig beskrevet
- Ha god kommunikasjon med innbyggerne vedrørende behov, omfang og standard på kommunens tjenester.
- Sikre at vedtak blir fulgt opp og at brukernes rettsikkerhet blir ivarettatt.
- Hemnes kommune skal jobbe aktivt med å styrke samarbeidet med frivillige.

5.4 Kommunen skal legge til rette for at bidragene fra frivillig sektor og næringslivet til utvikling av Hemnessamfunnet skal bli mer effektive

- Kommunen skal være en viktig samarbeidspartner for å koordinere frivillig innsats.
- Stimulere til at så mange som mulig kan delta i samfunnsnyttig frivillig innsats.
- Legge til rette for utvikling av kulturarenaer som en del av utviklingen av Hemnes.
- Bruke kulturelle, religiøse og idrettslige arrangement til å skape utvikling, inkludering, deltakelse og engasjement i Hemnessamfunnet.

Hemnes kommunes plan- og styringssystem

Kommunal planstrategi

Vedtatt hver valgperiode
Utviklingstrekk og utfordringer
Planbehov
Tar stilling til rullering eller revisjonen av kommuneplanen
Plan- og bygningslovens § 10.1

Kommuneplan

Samfunnsdel
Arealdel
12 års perspektiv
Vurderes hvert 4.år
Plan- og bygningslovens § 11.1, 11.2, 11.5 - Kommunelovens § 5

Kommunedelplaner, fag og temaplaner

Plan- og bygningslovens § 11.1

Økonomiplan, med kommuneplanens handlingsdel

4 årig - behandles årlig
Kommunelovens § 44 - Plan- og bygningslovens § 11.1, 11,3

Økonomiplan, med kommuneplanens handlingsdel

Plan- og bygningslovens § 11.1

Årsbudsjett

1 årig
Kommunelovens § 45

Årsmelding, årsrapporter og regnskap

Kommunelovens § 48